

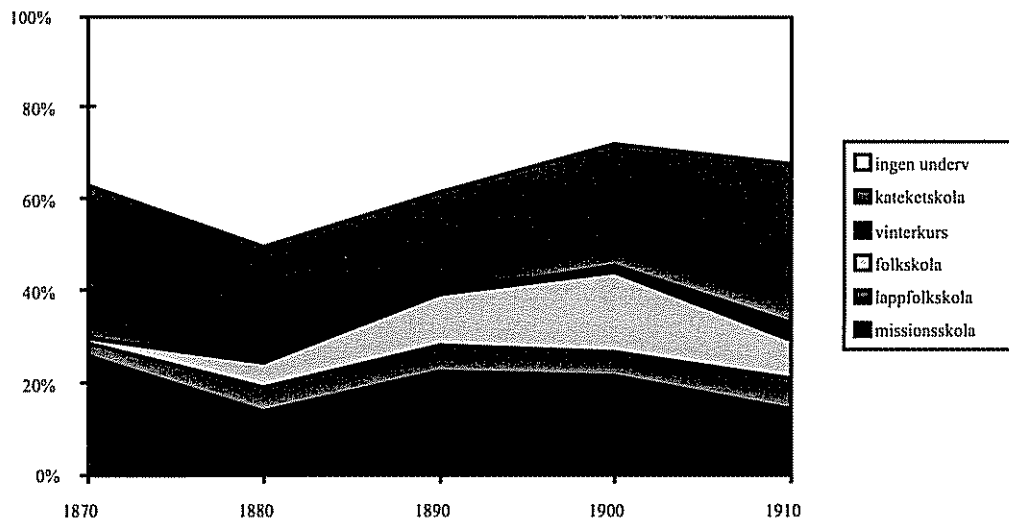
Skolor i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet

I ett nytt reglemente (för Lappmarkens ecklesiastikverk) 1896 fördes bestämmelserna för lappskoleväsendet närmare den allmänna folkskolestadgan. I reglementet anges att undervisningen för samers barn skulle ske i lappfolkskolor, kateketskolor eller i allmänna folkskolor. Där angavs också uttryckligen att undervisningen både i lappfolkskola och i kateketskola skulle ske på svenska. Och om undervisningen måste ske på samiska eller finska, borde all undervisning ske på svenska i de två sista årskurserna.

Utbildningen skulle omfatta fem år och de skolämnena som förekom i den allmänna folkskolan skulle också finnas i lappfolkskolan. I kateketskolorna skulle verksamheten ske under 28 veckor, då kateketerna besökte de nomadiserande samerna under deras flyttningar och gav undervisning. Eftersom varje kateket skulle undervisa flera flyttlag kunde ett besök pågå i ett par veckor. Den tid som varje barn fick undervisning kunde därmed variera en hel del.

I slutet av 1800-talet förekom därmed ett flertal olika skolformer för samernas barn: lappfolkskolor, kateketskolor, missionsskolor med internat och s.k. vinterkurser. En del samebarn gick också i folkskolor och en hel del fick ingen undervisning alls. I figur 3.1 redovisas samiska skolbarn i olika skolformer under perioden 1870 till 1910. Figuren är en bearbetning av bilaga 3 (diagram 9) i Upman (1978). Antalet samiska skolbarn i åldern 10–15 år (8–14 år från 1896) uppgick till cirka 800 på 1870-talet och cirka 1 000 vid periodens slut (Upman, 1978).

Av figuren framgår att de s.k. missionsskolorna spelade en stor roll i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet, medan lappfolkskolorna enbart hade ett mindre antal elever. Uppgifter om antalet samebarn som gick i kateketskolor är osäkra (Upman, 1978:122) och de barn som nåddes av sådan undervisning fick mycket varierande undervisningstid, oftast bara någon eller några veckor per år.

Figur 3.1. Andel samebarn i olika skolformer under perioden 1870–1910. (Baserad på Upman, 1978.)

Tabell 3.1. Antalet olika kasus- och verbformer som barnen använde vid intervju och andel felaktiga former. Genomsnittliga värden. (Efter Hyltenstam & Svonni, 1990.)

Rangordning	Antal olika former	Andel felaktiga former (%)
1- 6	20.2	3.3
7-12	19.7	14.4
13-18	15.8	11.6
19-24	15.2	29.6
25-30	8.8	52.8
31-35	4.0	85.0